

ЗАТВЕРДЖУЮ
заступник начальника
управління внутрішньої
політики, преси та інформації
Запорізької міської ради, голова
робочої групи

Тетяна МИХЄЄВА

ПРОТОКОЛ № 19

засідання робочої групи по створенню реєстру урбанонімів м.Запоріжжя

09.03.2023
14.00

департамент архітектури та
містобудування ЗМР

Присутні: Михєєва Т.В., Помаз А.О., Даркова С.В., Варванський П.А., Єрмоменко А.О., Бабенко Н.В., Крайнов В.П., Кравчук П.П., Мордовської М.М., Руденко О.П., Семечаєвська Н.К., Стойчев В.М.

Присутніх членів робочої групи – 12 осіб.

Порядок денний:

1. Розгляд пропозицій щодо перейменування урбанонімів, які надійшли від громадськості;
2. Розгляд пропозицій щодо перейменування назв урбанонімів, які були на голосуванні;
3. Розгляд пропозицій щодо перейменування назв урбанонімів, які були на доопрацюванні;
4. Різне.

Михєєва Т.В. - голова робочої групи відкрила засідання, оголосила порядок денний, запропонувала перейти до розгляду питань:

Хід засідання:

Перше питання порядку денного.

Розгляд пропозицій щодо перейменування урбанонімів, які надійшли від громадськості.

Доповідь Михєєвої Т.В. - голови робочої групи про пропозиції від громадськості по зверненням щодо перейменування урбанонімів на території міста.

1.1. Звернення командира військової частини 3033 Національної гвардії України полковника Андрія Беляєва щодо перейменування вулиці Олександра Матросова на честь загиблого Героя України полковника Дмитра Апухтіна.

З початку збройної агресії, в складі батальйонної групи, заступник командира військової частини 3033 зі служби полковник Апухтін Дмитро Олександрович виконував завдання з охорони та оборони східних кордонів держави. За цей час гвардійці під керівництвом полковника Апухтіна неодноразово вступали в бій з переважаючими силами противника. Тільки за березень 2022 року, боронячи місто Маріуполь, бійці знищили близько 20 одиниць броньованої техніки та 300 осіб живої сили ворога.

12 березня 2022 року полковник Апухтін Дмитро Олександрович, виконуючи чергове бойове завдання, керував діями особового складу, відбиваючи атаку ворожих танків. Оцінивши обстановку він відправив особовий склад в укриття, а сам залишився на посту. Тримаючи оборону він зумів вразити два танки, а третій танк, який рухався позаду поцілив в його позицію. Дмитро Олександрович до останнього подиху захищав Україну і як справжній командир віддав своє життя давши змогу своїм побратимам евакуюватися в безпечне місце.

За сумлінне виконання службового обов'язку, відданість Військовій присязі та народові України, особисту мужність і відвагу в умовах загрози життю, указом Президента України від 25.03.2022 №167 полковника Апухтіна Дмитра Олександровича відзначено званням «Герой України» з врученням ордена «Золота зірка» (посмертно).

Вирішили: після обговорення одноголосно вирішено винести пропозицію на розгляд громадськості для голосування щодо перейменування вулиці Олександра Матросова на вулицю **Дмитра Апухтіна**.

1.2. Звернення комунального підприємства «Інститут розвитку міста Запоріжжя» щодо перейменування на честь міста-побратима Обергаузен внутрішньоміського об'єкта у місті Запоріжжі - площі, скверу, парку, алеї тощо. У такий спосіб наша громада може символічно вшанувати понад тридцять років побратимських відносин і плідної співпраці з німецьким містом, а також публічно висловити вдячність муніципалітету, громадським організаціям й мешканцям Оберхаузена за їхню солідарність, постійну підтримку та дієву допомогу місту Запоріжжю в умовах російсько-української війни.

Обергаузен отримав свою назву в 1847 році від залізничної станції, яка мала свою назву від замку Обергаузен. 1862 року, після припливу людей, для місцевих вугільних шахт і сталеливарних заводів, засновано сільську гміну. Міські права Обергаузен отримав 1874 року. Промисловість Обергаузена була в головному спрямована на гірничо-металургійне виробництво. Аж до 90-х років ХХ століття в Обергаузені було багато підприємств металургійного, вугледобувного, машинобудівного і хімічного профілів. Однак, у наш час практично всі підприємства припинили свою роботу. Частина з них збережена як пам'ятники індустріальної культури, але більша частина ліквідована. На місцях колишніх шахт і заводів розбиті парки (наприклад, OLGA-park) або побудовані торгово-розважальні комплекси (CentrO - один з найбільших торгово-розважальних комплексів в землі Північний Рейн - Вестфалія). З діючих підприємств найбільшими є завод двигунів «MAN Turbo» і шахта «Hugo Haniel».

Побратимські зв'язки між нашими містами встановлені ще в 1986 році й відтоді завжди були активними. При цьому співпраця між містами ведеться як на рівні муніципалітетів, так і на рівні громадських організацій, освітянських та культурних спільнот, наприклад між гімназією №46 у Запоріжжі та гімназією Берти-фон-Зуттнер в Оберхаузені. До пандемії СОУГО щороку відбувались шкільні обміни. Також в Обергаузені є площа Запорізька.

Вирішили: після обговорення одногосно вирішено запропонувати:

- районній адміністрації Запорізької міської ради по Заводському району вивчити питання перейменування вулиці Насосної на вулицю Обергаузенівську в зв'язку з тим, що на цій вулиці розташована гімназія №46;
- всім районним адміністраціям Запорізької міської ради з'ясувати можливість співпраці інших учбових закладів із закладами Обергаузена.

Друге питання порядку денного.

Розгляд результатів голосування щодо перейменування назв урбанонімів по пропозиціям чотирнадцятого протоколу та прийняття рішення щодо передачі результатів на розгляд робочій групі з питань міської топоніміки:

2.1. По протоколу №14 (всього прийняло участь в опитуванні 294 - 660 осіб)

2.1.1. Вулиця Адміралтейська - стара російська назва основних центрів кораблебудування для окремого морського театру, тобто території порту з верф'ями, майстернями та складами для ремонту, спорядження і озброєння військових кораблів. В Росії в 18-19 століттях адміралтейства були у Воронежі, Петербурзі, Севастополі, Миколаєві, Херсоні та Кронштадті. Головне адміралтейство Російської імперії знаходилося в Петербурзі на лівому березі Неви. З 1704 по 1844 роки тут будували кораблі, а потім розташовувалися органи управління флотом.

Пропозиції: вул.Адміральська, вул.Гельсінської спілки.

робочою групою підтримано перейменування вказаної вулиці на вулицю **Адміральську** - Адмірал – «владика на морі» - військове звання (чин) вищого офіцерського складу у військово-морських флотах. У ВМС України найвище військове звання вищого морського офіцерського складу, відповідає званню генерала в сухопутних військах і авіації. Для корабельного складу ВМС знаками розрізнення стають стрічки на рукавах та на погонах, у адміралів на погонах розташовані чотирипроменеві зірочки (як у офіцерів та генералів Сухопутних сил та ВПС) над генеральським орнаментом;

громадськістю підтримано перейменування на вулицю **Адміральську** – голосувало 345 громадян, за – 162 голосів, що складає 47,0%.

2.1.2. Вулиця Дев'ятого травня - День Перемоги державне свято СРСР, а пізніше деяких країн, що були окуповані колишнім СРСР. У СРСР святкувалося щорічно 9 травня з формулюванням: на згадку про переможне завершення «Великої вітчизняної війни радянського народу проти німецько-фашистських загарбників». Дата пов'язана з прийняттям капітуляції Німеччини у війні в радянській зоні окупації в передмісті Берліна Карлсхорсті за московським часом.

Пропозиції: пров.Доброславський, пров.Гуцульський.

робочою групою підтримано перейменування вказаної вулиці на провулок (відповідає технічним показникам) **Доброславський** – Доброслав (до 1935 року - Антоново-Кодинцеве; 1935-2016 роки - Комінтернівське) - селище міського типу в Україні, в Одеському районі Одеської області. 24 серпня 2018 року в смт.Доброслав відкритий пам'ятник воїнам, які захищали Україну на Донбасі. Пам'ятник незвичайний - фігури «киборгів», що захищали Донецький аеропорт, поступово зникають з поля зору;

громадськістю підтримано перейменування на провулок **Гуцульський** - гуцули - етнографічна група українців, яка проживає у Карпатах та які, за однією з версій, є нащадками найстародавнішого племені літописних уличів. Традиційна гуцульська культура часто представляється барвистою та вишуканою майстерністю їх одягу, скульптурою, архітектурою, деревообробкою, металообробкою (особливо латуні), килимарством, керамікою, та декоруванням яєць. Поряд з іншими традиціями, відомі також, їх пісні і танці, які відрізняють і підкреслюють їх культуру.

– голосувало 303 громадян, за – 151 голосів, що складає 49,8%.

Вирішили: після обговорення робочою групою (1 утримався) підтримано надання на розгляд робочій групі з питань міської топоніміки двох пропозицій перейменування вулиці Дев'ятого травня на провулок **Доброславський** або провулок **Гуцульський**.

2.1.3. Вулиця Череповецька - Череповець найбільше місто Вологодської області, адміністративний центр Череповецького району, одне з небагатьох російських регіональних міст, що перевершують адміністративний центр свого суб'єкта федерації (Вологда) як за чисельністю населення, так і за промисловим потенціалом.

Пропозиції: вул.Петра Яцика.

робочою групою підтримано перейменування вказаної вулиці на вулицю **Петра Яцика** - Петро Яцик (07.07.1921, Синьовидсько Вижне, Сколівський повіт, Станіславське воєводство - 01.11.2001, Торонто) - канадський підприємець українського походження, меценат, філантроп, відомий своїм вагомим внеском у фінансування українознавства на Заході та в Україні. Серед найголовніших проектів, профінансованих Яциком: Український науковий інститут Гарвардського університету, Енциклопедія українознавства, Канадський інститут українських студій, Міжнародний конкурс знавців української мови;

громадськістю підтримано перейменування на вулицю **Петра Яцика** – голосувало 294 громадян, за – 267 голосів, що складає 90,8%.

2.1.4. Вулиця Владивостоцька – Владивосток, що означає «невелике рибальське селище біля моря», неофіційна китайська назва Хайшеньвей «затока трепанга» - ця назва використовувалась китайцями до середини 19 ст., залишилася актуальною і зараз - місто та порт на Далекому Сході Росії.

Пропозиції: вул.Михайлівська, вул.Михайла Топоркова.

робочою групою підтримано перейменування вказаної вулиці на вулицю **Михайла Топоркова** - пропозиція мешканців вулиці (48 підписів). Топорков Михайло Юрійович був мешканцем вул.Владивостоцької. Сусіди з вдячністю згадують його і дружину, які за власні кошти збудували дитячий майданчик для дітей всієї вулиці. Проводили дитячі спортивні змагання, квести, конкурси, влаштовували святкування днів народжень та свят. З перших днів повномасштабного вторгнення Михайло пішов на захист нашої країни. Зі слів побратимів штурмового батальйону «Айдар» був спокійним, зосередженим, надійним та відважним. Загинув 21.07.2022, виконуючи бойове завдання.

громадськістю підтримано перейменування на вулицю **Михайла Топоркова** – голосувало 442 громадян, за – 288 голосів, що складає 65,2%.

2.1.5. Проспект 40-річчя Перемоги - 29 березня 1985 року Запорізькою міською радою було надано назву проспект 40-річчя Перемоги, на честь ювілею перемоги радянського народу у німецько-радянській війні.

Пропозиції: пр.Володимира Самсона, пр.Ле Корбюзьє. пр.Архітектора Василевського, пр.Героїв Національної гвардії України.

робочою групою підтримано перейменування вказаного проспекту на проспект Архітектора Василевського. Сергій Петрович Василевський (нар. 21.03.1917 - Хотінь (селище міського типу Сумського району Сумської області) - пом. 20.03.1999 - Запоріжжя). Брав участь у другій світовій війні. Нагороджений орденом Вітчизняної війни II ступеня. Український архітектор; член Спілки архітекторів України з 1957 року. Заслужений архітектор УРСР з 1970 року. Протягом 1955-1982 років був головним архітектором міста Запоріжжя;

громадськістю підтримано перейменування на проспект **Героїв Національної гвардії України** – Національна гвардія України - військове формування з правоохоронними функціями, що входить до системи Міністерства внутрішніх справ України (МВС) і призначено для виконання завдань із захисту та охорони життя, прав, свобод і законних інтересів громадян України, суспільства і держави від злочинних та інших протиправних посягань, охорони громадського порядку та забезпечення громадської безпеки, а також у взаємодії з правоохоронними органами - із забезпечення державної безпеки і захисту державного кордону, припинення терористичної діяльності, діяльності незаконних воєнізованих або збройних формувань (груп), терористичних організацій, організованих груп та злочинних організацій.

голосувало 660 громадян, за – 439 голосів, що складає 66,5%.

Вирішили: після обговорення робочою групою одноголосно підтримано надання на розгляд робочій групі з питань міської топоніміки перейменування проспекту 40-річчя Перемоги на проспект **Героїв Національної гвардії України**.

Третє питання порядку денного.

Розгляд пропозицій щодо перейменування назв урбанонімів, які були на доопрацюванні.

За пропозицією Всеукраїнського товариства «Просвіта» робочою групою розглянуті урбаноніми щодо виправлення русизмів в їх назвах:

3.1. Вулиця Прудова – пруд російська назва. Став або ставок - штучна водойма для зберігання води з метою водопостачання, зрошення, розведення риби (ставкове рибне господарство) і водоплавної птиці, а також для санітарних і спортивних потреб.

Пропозиції: вул.Запрудна.

В результаті обговорення погоджено перейменування вказаної вулиці на вулицю Запрудну. Запрудна - гідротехнічна споруда регуляції, призначена для часткового або повного перекриття другорядних рукавів річки в цілях збільшення витрати води в основному руслі. Є на гірських потоках. Запрудна служить для зменшення ухилів дна і припинення розмиву.

Результати голосування: «за» -12, «проти» -0, «утримались» -0.

Вирішили: підтримати перейменування: вулиця Прудова на вулицю Запрудну.

3.2. Вулиця Таврична – русизм, виправити українською мовою.

Пропозиції: вулиця Таврійська.

В результаті обговорення погоджено виправлення назви вказаної вулиці українською мовою на вулицю Таврійську. Таврія, також Таврика - стара назва степової області Дніпро-Молочанського міжріччя в межах сучасних Запорізької та Херсонської областей України. Північно-Таврійські степи через Перекопський перешийок та затоку Сиваш переходять у степи Тавриди (Кримського півострова). Стосовно території Криму назви Таврія та Таврида - синоніми. Таврія - грецька назва Кримського півострова, що походить від назви племені таврів, що в давнину населяли південну частину півострова. Вони були сучасниками скфів.

Результати голосування: «за» -12, «проти» -0, «утримались» -0.

Вирішили: підтримати перейменування: вулиця Таврична на вулицю **Таврійську**.

3.3. Провулок Тавричний – русизм, виправити українською мовою.

Пропозиції: провулок Таврійський.

В результаті обговорення погоджено виправлення назви вказаного провулку на провулок Таврійський. Таврія, також Таврика - стара назва степової області Дніпро-Молочанського міжріччя в межах сучасних Запорізької та Херсонської областей України. Північно-Таврійські степи через Перекопський перешийок та затоку Сиваш переходять у степи Тавриди (Кримського півострова). Стосовно території Криму назви Таврія та Таврида - синоніми. Таврія - грецька назва Кримського півострова, що походить від назви племені таврів, що в давнину населяли південну частину півострова. Вони були сучасниками скфів.

Результати голосування: «за» -12, «проти» -0, «утримались» -0.

Вирішили: підтримати перейменування: провулок Тавричний на провулок **Таврійський**.

3.4. Вулиця Горна – русизм, виправити українською мовою.

Пропозиції: вулиця Гірська.

В результаті обговорення погоджено виправлення назви вказаної вулиці українською мовою на вулицю Гірську. Гора, гірська споруда - форма рельєфу, різке локальне ізольоване піднесення земної поверхні над сусідніми відносно вирівняними ділянками, що характеризується чіткою лінією подошви (межею переходу від рівнини до власне гори), різкими коливаннями відносних висот. Загалом горами вважають елементи рельєфу з абсолютними висотами понад 600 м над рівнем моря.

Результати голосування: «за» -12, «проти» -0, «утримались» -0.

Вирішили: підтримати перейменування: вулиця Горна на вулицю **Гірську**.

Четверте питання порядку денного.

Різне.

Наступне засідання заплановано на 30.03.2023 року. У порядку денному:

- оголошення про розпорядження щодо затвердження нового складу робочої групи по створенню реєстру урбанонімів м.Запоріжжя;
- розгляд звернень громадян;
- розгляд пропозицій щодо перейменування назв урбанонімів, які були на доопрацюванні;
- різне.